

การผลิตและการใช้ครูสังคัมภีการะกัมมัชฌศึกษา

นางสาว สุภรณ์ จงสัมพันธ์

005933

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๒

PREPARATION AND PLACEMENT OF
SOCIAL STUDIES TEACHERS AT THE SECONDARY EDUCATION LEVEL

Miss Suporn Chongsubphund

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

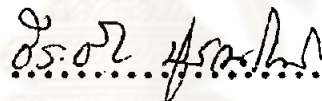
1979

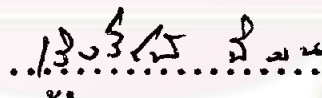
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การผลิตและการใช้ครูสังคมนักศึกษาระดับมัธยมศึกษา
โดย   นางสาว สุภรณ์ จงสีพันธ์
แผนกวิชา   มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เริงรชนี นิ่มนวล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รอง ศาสตราจารย์ ดร. สุประทีฐ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระชัย ปุรดโชติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เริงรชนี นิ่มนวล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
รายการตารางประกอบ	๗
บทที่	

๑. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑๖
แนวเหตุผลทางทฤษฎีที่สำคัญ	๑๖
ขอบเขตของการวิจัย	๑๖
ประโยชน์ของการวิจัย	๑๗
วิธีดำเนินการวิจัย	๑๗
ข้อตกลงเบื้องต้น	๑๘
ความจำกัดของการวิจัย	
คำจำกัดความ	
๒. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๐
๓. วิธีดำเนินการวิจัย	๓๘
๔. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๓
๕. สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	๑๑๖
๖. สรุปผลการวิจัย	๑๑๗
อภิปรายผลการวิจัย	๑๒๓
ข้อเสนอแนะ	๑๓๔

บรรณานุกรม	...	๑๓๕
ภาคผนวก	...	
แบบสอบถามชุดที่ ๒	แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน สังคมศึกษา	๑๕๑
แบบสอบถามชุดที่ ๒	แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน	๑๖๒
แบบสอบถามชุดที่ ๓	แบบสอบถามสำหรับหัวหน้าสายสังคมศึกษา	๑๗๑
แบบสอบถามชุดที่ ๔	แบบสอบถามสำหรับครูสังคมศึกษา	๑๘๖
แบบสอบถามชุดที่ ๕	แบบสอบถามสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	๑๘๘
ประวัติการศึกษา	...	๑๙๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การผลิตและการใช้ครูสังคมนาหาระดับมัธยมศึกษา
 ชื่อผู้วิจัย   นางสาว สุภรณ์ จงสีปพันธ์
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญนี้ นิ่มนวล
 แผนกวิชา   มัธยมศึกษา
 ปีการศึกษา   ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษานโยบายการผลิตครูปริญญาตรีของสถาบันผลิตครูปริญญาตรีระดับมัธยมศึกษา
๒. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของครูสังคมนาหาระดับมัธยมศึกษา
๓. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิธีสอนสังคมนาหาระดับมัธยมศึกษาในสถาบันผลิตครู ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายสังคมนาหาระดับมัธยมศึกษา และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการผลิตและการใช้ครูสังคมนาหาระดับมัธยมศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรของการวิจัยประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างประชากรสองประเภท ประเภทที่หนึ่งคือผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนวิธีสอนสังคมนาหาระดับมัธยมศึกษาในสถาบันผลิตครู ประเภทที่สองคือผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายสังคมนาหาระดับมัธยมศึกษา และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยสุ่มตัวอย่างประชากรแบบแบ่งชั้นจากแต่ละภาคการศึกษารวมทั้งกรุงเทพฯ พะเยา นครศรีธรรมราช เชียงใหม่ ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อมูลที่ได้รับนำมาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและบทความ

ผลของการวิจัย

๑. นโยบายการผลิตครูปริญญาตรีของสถาบันการผลิตครู

ในการผลิตครูปริญญาตรี ผู้บริหารในสถาบันผลิตครูส่วนใหญ่กล่าวว่า สถาบันผลิตครูส่วนใหญ่เน้นนโยบายด้านคุณภาพของครูไว้ โดยกำหนดคุณสมบัติของครูปริญญาตรีเป็น ๓ ประการคือ ความรู้ เนื้อหาแน่นยำ มีความสามารถในการสอน และลักษณะของความเป็นครูที่ดี ส่วนหมวดวิชาที่สถาบันผลิตครูให้ความสำคัญเป็นพิเศษคือหมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาครู อย่างไรก็ตามนโยบายผลิตครูปริญญาตรีของไทยขาดความเป็นเอกภาพเพราะสถาบันแต่ละสถาบันได้รับนโยบายจากหน่วยงานราชการต่างกัน ดังนั้นผู้บริหารในสถาบันผลิตครูจึงเสนอให้มีการประสานงานระหว่างสถาบันผลิตครูต่างๆ เพื่อให้การผลิตครูปริญญาตรีเป็นแนวเดียวกัน

๒. คุณสมบัติของครูสังคมศึกษาที่ผู้ให้ครูสังคมศึกษาต้องการ

ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าครูสังคมศึกษาควรเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทางการศึกษา ระดับปริญญาตรีในสายวิชาเอกการสอนสังคมศึกษา เป็นผู้ที่ควรสามารถสอนได้ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย และสามารถสอนวิชาอื่นนอกจากวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนควรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านธุรการได้

หัวหน้าสายสังคมศึกษามีความเห็นว่าครูสังคมศึกษาควรมีความรู้อย่างแน่นยำเกี่ยวกับเนื้อหาสาระในวิชาสังคมศึกษาและควรได้เรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

นักเรียนส่วนใหญ่ชอบครูสังคมศึกษาที่ความรู้แน่นยำเกี่ยวกับ

เนื้อหาสาระในวิชาสังคมศึกษา และสามารถสอนเหตุการณ์ปัจจุบันได้เข้าใจอย่างถูกต้อง

๓. ความคิดเห็นที่มีต่อการผลิตครูสังคัมศึกษา

อาจารย์ผู้สอนวิธีสอนสังคัมศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูสังคัมศึกษาควรมีการประสานงานในสถาบันการผลิตครูสังคัมศึกษาด้วยกัน

อาจารย์ผู้สอนวิธีสอนสังคัมศึกษาและครูสังคัมศึกษามีความเห็นว่าวิชาที่สำคัญในหลักสูตรการผลิตครูสังคัมศึกษาได้แก่วิชาวิธีสอน วิชาการวัดและการประเมินผลและวิชาสื่อการสอน แต่ฝ่ายผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าสายสังคัมศึกษาวิชาที่มีความสำคัญในหลักสูตรการผลิตครูสังคัมศึกษาได้แก่วิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา วิชาวิธีสอน และวิชาสื่อการสอน

ครูสังคัมศึกษามีความเห็นว่าควรมีกำหนดสายวิชา **ระดับปริญญาตรี** วิชาเอก ๑ วิชาและวิชาโท ๑ วิชา โดยควรเพิ่มหน่วยกิตในวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมในสายวิชาการศึกษาสังคัมศึกษา

๔. ความคิดเห็นที่มีต่อการในครูสังคัมศึกษา

ตัวอย่างประชากรต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าครูสังคัมศึกษาควรได้สอนตรงตามสาขาวิชาเอก โดยควรมีชั่วโมงสอนประมาณ ๑๖ ถึง ๑๘ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และควรได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้วิชาการทุกปี

เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดครูสังคัมศึกษาเข้าสอน ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าควรมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้คือ ความรู้พื้นฐานสายวิชาที่ได้รับการบรรจุ ประสบการณ์และความสามารถ

หัวหน้าสายสังคัมศึกษามีความเห็นว่าปัญหาในการปฏิบัติร่วมกับครูสังคัมศึกษาคือครูขาดความรับผิดชอบ

Thesis Title Preparation and Placement of Social Studies
Teachers at the Secondary Education Level

Name Miss Suporn Chongsubphund

Thesis Advisor Assistant Professor Reungratchanee Nimmual, Ph.D.

Department Secondary Education

Academic Year 1978
Academic Year 1979

ABSTRACT

Purposes :

The Purposes of this surveying research were as follows :

1. To study the policy of preparing bachelor degree teachers at the secondary education level.
2. To study the academic qualifications of social studies teachers which were needed by secondary schools.
3. To study the opinions of instructors of method of teaching social studies in teacher training institutions, government secondary school administrators, social studies department heads, social studies teachers and students in secondary schools about the preparation and placement of social studies teachers at the secondary education level.

Procedures :

The samples for this research were two categories. The first categories were the administrators and the instructors of

method of teaching social studies in the teacher training institutions. The second categories were government secondary school administrators, social studies department heads, social studies teachers and students in secondary school. Those samples were stratified randomly selected from 12 educational regions of Thailand, including Bangkok Metropolis. The obtained data were analyzed statistically by percentage, arithmetic mean and standard deviation, then presented in table and explanation.

Findings :

1. The Policy of Preparing Bachelor Degree Teachers.

Most Administrators in teacher training institutions stated that the policy of preparing bachelor degree teachers concentrated in 3 students' qualifications : depth of knowledge, teaching ability and good teacher characteristic. Specialized subject matters and Professional Education were the area of Program that were essentials in the Curricula. However the policy of preparing bachelor degree teachers lacked the unity because each teacher training institution took the policy from different administrative offices. So the administrators recommended that there should be cooperation among teacher training institutions.

2. Academic qualifications of social studies teachers which were needed by secondary schools.

Most government secondary school administrators and social studies department heads preferred social studies teachers who majored

in the social studies teaching, could teach Social Studies at the lower and upper secondary education level and could teach other subjects.

Both of them stated that the social studies teachers should know administrative work

Most social studies department heads thought that social studies teachers should know the subject matters deeply the Civic Affairs and Ethics more than before.

Most students preferred social studies teachers who knew the subject matters deeply and could make them understand the current issues.

3. The Opinions Concerning the Social Studies Preparation.

Most instructors of method of teaching social studies stated that there should be cooperation among teacher training institutions in revising the curricula of social studies teacher training institutions.

Most instructors of the method of teaching social studies and social studies teachers state that the essential subject in the curricula were the Teaching Method, Education Measurement and Evaluation and Instructional Materials. But government secondary school administrators and social studies department heads stated that the essential subjects in the Curricula were Curriculum And Teaching and learning at the Secondary Education level, Teaching Method and Instructional Materials. The social studies teachers state that the major field of study should compose of one major subject and one

minor subject. They thought that there should be add number of credit for the Civic affairs and Ethic content.

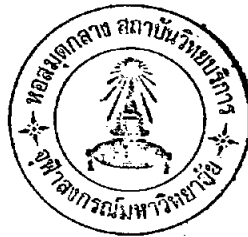
4. The Opinions Concerning the Social Studies Placement.

All samples showed the agreement that the social studies teachers should teach their major subject; 15-18 periods per week. A yearly inservice training courses for social studies teachers could serve as an academic improvement for them.

The Opinions of government secondary school administrators and social studies department heads, concerning the criteria in assigning works to social studies teachers; have to do with arranging teachers in accordance with their background knowledge, placement of assigned subject areas, experience and ability.

Most of social studies department heads agreed that the main problem in working with social studies teachers was their lack of responsibility.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ในการดำเนินงานและการทำงานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จได้โดยดี ทั้งนี้เพราะได้รับความกรุณาและช่วยเหลือเป็นอย่างดี ของ รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระชัย ปฐมโชติ ประธานกรรมการผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เริงรัตน์ นิมนวล ที่ได้ช่วยกรุณาแนะนำ แก่ไข และตรวจทานวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ด้วยความเอาใจใส่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ ที่ได้กรุณาแนะนำเพิ่มเติม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปฐมโชติ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำทางคำตัดสิน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของ อาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่กล่าวข้างต้น มา ณ ที่นี้ด้วย.

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดิตวิद्याลัย; จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนสำหรับการทำวิจัย และขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ แม่ ป้าและพี่สาวที่ได้ช่วยเหลือและเอาใจใส่เสมอมาเพื่อให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จ รวมทั้งขอใจนงสาวที่ช่วยพิมพ์ ตลอดจนเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือต่างๆ .

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลต่อไปนี้ คืออาจารย์ ว.ศ. มหาสารคาม และ ว.ศ. พิษณุโลกที่ได้ให้ที่พักอาศัย ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในสถาบันการฝึกครูสังคมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายสังคมศึกษา และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้จากทั้ง ๑๒ เขตการศึกษา ทั้งขอบคุณเพื่อนร่วมงานวิจัย.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สุภรณ์ จงสืบพันธ์

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. สถานภาพของผู้อยู่แบบสอนตามคือผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสาย สังคมศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิธีสอนสังคมศึกษา และครูสังคมศึกษา	๕๗
๒. สถานภาพของนักเรียน	๕๘
๓. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิธีสอนสังคมศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การผลิตครูสังคมศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในสถาบัน ผลิตครูระดับปริญญาตรี	๖๖
๔. ทัศนะความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิธีสอนสังคมศึกษาเกี่ยวกับหลัก สูตรการผลิต และการจัดการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครู	๗๒
๕. ทัศนะความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรการผลิตครู สังคมศึกษาและการจัดการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครู	๗๖
๖. การปฏิบัติงานสอนในฐานะอาจารย์ผู้สอนวิธีสอนสังคมศึกษาในสถาบัน ผลิตครูและครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา	๗๘
๗. การปฏิบัติงานในฐานะครูของครูสังคมศึกษา	๘๓
๘. ทัศนะความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการสอนสังคมศึกษา	๘๖
๙. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อพื้นฐานความรู้ครูในสายวิชาสามัญ	๘๘
๑๐. ความคิดเห็นของหัวหน้าสายสังคมศึกษา เกี่ยวกับพื้นฐานความรู้ของครู	๘๐
๑๑. ทัศนะความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการพิจารณาครูและ ปัญหาการบรรจุครูในสายวิชาสามัญต่างๆ	๘๑
๑๒. ความคิดเห็นของผู้นั้นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียน	๘๓
๑๓. ความคิดเห็นของผู้นั้นเกี่ยวกับลักษณะครูและการปฏิบัติงานในสาย สังคมศึกษา	๘๖

ตารางที่

หน้า

๑๔.	ระดับความคิดเห็นของผู้นไข้เกี่ยวกับทวไรครูสังคคศึกษาในถันการ ความสามารถ หน้าที่การงาน และการจัดบริการทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการสยนของครูสังคคศึกษา	๑๐๐
๑๕.	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคคศึกษา	๑๐๔
๑๖.	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อครูสังคคศึกษา	๑๐๖
๑๗.	<u>ความคิดเห็นของนักเรียนต่ออวปฏิบัติงานสยนของครูสังคคศึกษา</u>	๑๐๘
๑๘.	ระดับความคิดเห็นที่นักเรียนมีต่อทักษะและการปฏิบัติงานสยนของครู สังคคศึกษา	๑๑๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย